

Research Paper

Relationship between Mental Models and Psychological needs with Personal and Social Responsibility in Women's Futsal**Ameneh Mehri¹, Mohammad Sadegh Afroozeh^{2*}, Hmidreza Safari Jafarlu³**

1. Master's student in sports management, Jahrom University
2. Assistant Professor of Sports Management, Jahrom University (Corresponding Author)
3. Assistant Professor of Sports Management, Jahrom University

Abstract**Received:**

22 Feb 2022

Accepted:

27 Aug 2022

Keywords:

Athletes,
Mental
Models,
Personal and
Social
Responsibility,
Psychological
Needs,
Competency

The purpose of this study was to determine the relationship between mental models and psychological needs with individual and social responsibility in women's futsal. The present study was cross-sectional-correlational. The statistical population of the study included all women futsal players. In this study, futsal athletes who competed at different levels (Premier League, First Division, Second Division and Club). 333 people participated in this study. The instruments of this study included three questionnaires: Mental Models (RSMMM), Psychological Needs (UPEQ), Personal and Social Responsibility (PSRQ). Structural equation modeling in Smart PLS software version 3 was used to analyze the data. The results showed that there is a positive and significant relationship between mental models with personal responsibility, mental models with social responsibility, psychological needs with personal responsibility, psychological needs with social responsibility and mental models with psychological needs. The results also showed that psychological needs as a mediator in the relationship between mental models and personal and social responsibility are significant. In addition, the impact model of mental models and personal and social responsibility mediated by psychological needs had a good fit. It is suggested that in women's futsal clubs, the psychological needs of women futsal players be considered as a catalyst for the relationship between mental models and personal and social responsibility for the professional development of players through the development of personal responsibility and personal branding through social responsibility.

---

1. Email: 1995brightstar@gmail.com

2. Email: s_afroozeh@yahoo.com

3. Email: safari@yahoo.com

Extended Abstract

Background and Purpose

Responsibility is a personality trait that is formed in the psychological and behavioral structure of a person and is considered the main and fundamental variable in personal and social behaviors. The model of personal and social responsibility was created by Hellison (2011) and the ultimate goal of this model is to strengthen the transfer from sports to people's lives. One of the most important outputs of the athlete's responsibility can be related to gender equality, which can be paid attention to especially in this article considering the approach of women (1). Mental models are a multidimensional structure including task, team and strategic mental models (2). The importance of mental models can be discussed in predicting and understanding sports teams, so it is necessary for sports teams to strengthen their mental models in order to achieve a common goal. The theory of basic psychological needs predicts the basic universal elements for human growth, motivation, honesty and general well-being, which emerges based on the satisfaction of basic psychological needs about independence, competence and personal relationships (3). Considering that the cultural context of society has an effect on

psychological well-being and Iran has Islamic Iranian culture, psychological well-being in society, especially women, can be very important. Therefore, it can be assumed that in addition to the athlete's mental model, psychological needs are also effective in the athlete's willingness to take responsibility. However, since the mental model has shown a greater role, it can be considered as an independent variable and psychological needs should also be considered as a mediator according to the changing situation.

Materials and Methods

The current research was cross-sectional and correlational. The statistical population of the research consisted of all women futsal athletes who competed in the premier league, the first division league, the second division league, as well as active female students in the country's futsal sports clubs, 333 people participated in this research. In this study, the research tool included three questionnaires, the Mental Model Questionnaire RSMMM (4), Psychological Needs Questionnaire UPEQ (5) and Personal and Social Responsibility Questionnaire PSRQ (6). All three questionnaires were on a 5-point Likert scale from completely disagree to completely agree. The validity of all three questionnaires

was confirmed by experts in this field, and its convergent and divergent validity was also confirmed by the software. The reliability of all three questionnaires was confirmed through Cronbach's alpha and combined. Their reliability was confirmed in the questionnaire of mental models with 0.92, questionnaire of psychological needs with 0.86 and questionnaire of personal and social responsibility with 0.70 and 0.83. In order to analyze the data, descriptive and inferential statistics methods were used using the third version of SmartPLS software to check the relationships between the data. Due to the spread of the Covid-19 virus, the questionnaires were sent online. Due to the fact that the questionnaires are online, as well as sending them through virtual space and email, the correctness of the respondents was first ensured. Further, the questionnaire and the results of each questionnaire were provided only to the researchers who were informed of the confidentiality and security of each respondent's answers.

Results

The demographic characteristics of the research were the most frequent in the age group of 21 to 30 years, and in terms of marital status, single people were the most

frequent. They had a bachelor's degree, and in terms of occupation, the most specific occupation was studying and being a student. The sports history of the subjects showed that the highest frequency is related to people with more than 1 to 5 years of sports experience, whose number is 122. And the lowest frequency was related to people with more than 16 years of sports experience, which are 27 people and the variable mean of mental models (3.89), the variable mean of psychological needs (4.05) and finally the mean of personal responsibility (4.10) and social responsibility (4.48) were obtained. In order to test the normality of the data, skewness and kurtosis were used. The values of each of the skewness and kurtosis statistics are in the acceptable range (2, -2), meaning that the data distribution is normal.

The results related to research hypotheses showed that the relationship between mental models and psychological needs with individual responsibility is positive and significant with path coefficients of 0.560 and 0.530. Moreover, the results showed that the relationship between mental models and psychological needs with social responsibility is positive and significant with path coefficients of 0.533 and 0.544. And finally, the two variables of mental

models and psychological needs have a positive and significant relationship with a path coefficient of 0.577. Based on the results, it was found that the mediation hypothesis of the role of mental models on individual and social responsibility by mediating psychological needs is significant with significant values of 3.404 and 3.361, indicating the effectiveness of mental models by mediating psychological needs based on individual and social responsibility.

Conclusion

The current research was conducted with the aim of determining the relationship between mental models and psychological needs with personal and social responsibility in women's futsal. The results showed that there is a positive and significant relationship between mental models with personal responsibility, mental models with social responsibility, psychological needs with personal responsibility, psychological needs with social responsibility and mental models with psychological needs. The results also showed that psychological needs as a mediator in the relationship between mental models and personal and social responsibility are significant. In addition, the impact model of

mental models and personal and social responsibility mediated by psychological needs had a good fit. It is suggested that in women's futsal clubs, the psychological needs of women futsal players be considered as a catalyst for the relationship between mental models and personal and social responsibility for the professional development of players through the development of personal responsibility and personal branding through social responsibility.

Keyword: Athletes, Mental Models, Personal and Social Responsibility, Psychological Needs, Competency

References

1. Afroozeh M, Mozaffari A, Aghaei N, Safari M. Developing a Model for the Consequences of Social Responsibility Development in Iran's Professional Societies. *Sports Management Journal*. 2016;8(6):977-97. in Persian
2. Aragão e Pina J, Passos AM, Carvalho H, Travis Maynard M. To be or not to be an excellent football referee: Different experts' viewpoints. *Journal of Sports Sciences*. 2019 Mar 19;37(6):692-700.
3. Ryan RM, Deci EL. *Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness*. New York, NY. Guilford Publications. 2017;10(978.14625):28806.

4. Santos CM, Passos AM, Uitdewilligen S. When shared cognition leads to closed minds: Temporal mental models, team learning, adaptation and performance. *European Management Journal*. 2016 Jun 1;34(3):258-68.
5. Azadvar A, Canossa A. Upeq: ubisoft perceived experience questionnaire: a self-determination evaluation tool for video games. In Proceedings of the 13th international conference on the foundations of digital games 2018 Aug 7 (pp. 1-7).
6. Li W, Wright PM, Rukavina PB, Pickering M. Measuring students' perceptions of personal and social responsibility and the relationship to intrinsic motivation in urban physical education. *Journal of teaching in Physical Education*. 2008 Apr 1;27(2):167-78.

مقاله پژوهشی

رابطه مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در زنان فوتسالیست

آمنه مهري^۱، محمدصادق افروزه^۲، حمیدرضا صفری جعفرلو^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران
۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران (نویسنده مسئول)
۳. استادیار مدیریت ورزشی، گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه جهرم، جهرم، ایران

چکیده

هدف این تحقیق، تعیین ارتباط بین مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در فوتسال زنان بود. تحقیق حاضر، مقطعی-همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش تمامی زنان فوتسالیست بودند. ورزشکاران فوتسالی که در سطوح مختلف (لیگ برتر، لیگ دسته یک، لیگ دسته دو و باشگاهی) رقابت می‌کردند، به تعداد ۳۳۳ نفر در این پژوهش شرکت کردند. ابزار پژوهش سه پرسش‌نامه مدل‌های ذهنی (RSM), نیازهای روان‌شناختی (UPEQ), مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی (PSRQ) بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم‌افزار اسمارت‌پی‌ال‌اس نسخه سوم استفاده شد. نتایج نشان داد، بین مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری فردی، مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی، نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی و مدل‌های ذهنی با نیازهای روان‌شناختی رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. همچنین نتایج نشان داد، نیازهای روان‌شناختی به‌عنوان یک واسطه در رابطه بین مدل‌های ذهنی و مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی، معنادار بود. علاوه بر این، مدل تأثیر مدل‌های ذهنی و مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی با میانجی نیازهای روان‌شناختی از برآزش مناسبی برخوردار بود. براساس یافته‌های پژوهش پیشنهاد می‌شود، در باشگاه‌های فوتسال زنان، با توجه به نیازهای روان‌شناختی زنان فوتسالیست به‌عنوان کاتالیزور رابطه مدل‌های ذهنی و مسئولیت‌های فردی و اجتماعی، به رشد حرفه‌ای بازیکنان از طریق توسعه مسئولیت فردی و توسعه برند شخصی از طریق مسئولیت‌پذیری اجتماعی پرداخته شود.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۰/۱۲/۰۳

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۱/۰۶/۰۵

واژگان کلیدی:

ورزشکاران، مدل‌های ذهنی، مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی، نیازهای روان‌شناختی، شایستگی

1. Email: 1995brightstar@gmail.com

2. Email: s_afroozeh@yahoo.com

3. Email: safari@yahoo.com

مقدمه

مسئولیت‌پذیری یک ویژگی شخصیتی است که در ساختار روانی و رفتاری فرد شکل می‌گیرد و یک متغیر عمده و اساسی در رفتارهای فردی و اجتماعی محسوب می‌شود (خواجانه‌نوری و همکاران، ۲۰۱۵). مسئولیت‌پذیری توانایی افراد برای پاسخ‌گویی مؤثر و کافی به رفتارهای خود است؛ به‌نحوی که فرد با آن هنجارهایی که همه رفتارهای اجتماعی را تعیین می‌کنند، سازگار شود (وینترا، ۱۹۹۲؛ باربرا، ۲۰۰۱). مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی^۳ در کشورها و فرهنگ‌های مختلف تعاریف گوناگونی دارد. اولین تعریف، به لیکونا^۴ (۱۹۹۱) متعلق است. وی مسئولیت-پذیری فردی را از خود و دیگران مراقبت‌کردن، انجام‌دادن وظایف، خدمت به اجتماع، از بین بردن رنج و ساختن دنیای بهتر تعریف می‌کند. هلیسون^۵ (۲۰۱۱) مسئولیت‌پذیری فردی را به‌عنوان امتحان وظایف جدید، پایداری در انجام‌دادن فعالیت‌ها و تعیین اهداف تعریف می‌کند. درنهایت، مرگلر (۲۰۱۶) مسئولیت-پذیری فردی را به توانایی تعیین و تنظیم افکار، احساسات و رفتار خود به همراه تمایل به پاسخ‌گویی برای انتخاب‌های صورت‌گرفته و پیامدهای شخصی و اجتماعی ایجادشده تعریف می‌کند که از جامعیت بیشتری در مقایسه با سایر تعاریف برخوردار است. مسئولیت‌پذیری اجتماعی، به رسمیت شناختن این نکته است که افراد بخشی از جامعه هستند و آن‌ها باید در آرمان‌ها و اهداف اجتماعی مشارکت کنند (وود و روبرتس، ۲۰۰۶). هلیسون (۲۰۱۱) مسئولیت‌پذیری اجتماعی را به‌عنوان کمک و احترام به دیگران، مراقبت از دیگران و انجام‌دادن رفتارهای مشترک تعریف کرد.

مولر و ویلی^۷ (۲۰۱۵) مسئولیت‌پذیری اجتماعی را با دو واژه «اجتماع» و «مسئولیت» تعریف کردند؛ بنابراین مسئولیت‌پذیری اجتماعی به فعالیت افراد مسئولیت-پذیری گفته می‌شود که در محیط فعالیتشان از جامعه مراقبت می‌کنند؛ پس جوانانی که از رشد و توسعه خود بهره می‌برند، مسئولیت فردی دارند و جوانانی که به رفاه دیگران کمک می‌کنند، از مسئولیت‌پذیری اجتماعی برخوردارند (هورن و نیوتن^۸، ۲۰۱۹). علوی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهش خود نشان دادند که از مسئولیت‌پذیری اجتماعی در ورزش می‌توان سود برد. منظور از مسئولیت‌پذیری اجتماعی در ورزش این است که ورزشکاران تأثیر عمده‌ای بر سیستم اجتماعی دارند؛ بنابراین فعالیت‌های آن‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که در اثر آن زبانی به جامعه نرسد (محمدی و حسینی‌نیا، ۲۰۱۶). از دیدگاه اسلام، مسئولیت‌پذیری به‌عنوان یکی از موضوعات جامعه‌شناختی از جایگاه خاصی در قرآن کریم برخوردار است و مسئولیت اجتماعی از این دیدگاه مفهوم گسترده و جامعی است که از منابع اصلی در شریعت همچون قرآن و سنت گرفته شده است (یوسف و بهاری، ۲۰۱۱). اهمیت مسئولیت‌پذیری در قرآن کریم به‌دلیل اجتماعی‌شدن افراد، پرورش گرایش‌های اجتماعی و در نتیجه، گسترش فرهنگ مسئولیت‌پذیری اجتماعی نشئت می‌گیرد (رضوانخواه و همکاران، ۲۰۲۰)؛ چنانچه در آیه ۳۶ سوره قیامت می‌فرماید: آیا انسان می‌پندارد که آزاد، رها و بی‌مسئولیت است؟ بنابراین ورزشکاران به‌عنوان متولیان ورزش در قبال تماشاگران و جامعه مسئولیت‌هایی با عنوان مسئولیت اجتماعی دارند و باید توجه جدی به تأثیر آن داشته باشند (روسکا^۹، ۲۰۱۱).

6. Wood & Roberts
7. Muller & Wiley
8. Horn & Newton
9. Roscat

1. Winter
2. Barberá
3. Personal & Social Responsibility
4. Lickona
5. Hellison

چگونگی دستیابی ورزشکاران به نتایج توسعه مسئولیت‌های فردی و اجتماعی مهم است (فلت^۹ و همکاران، ۲۰۱۲). رایت^{۱۰} و همکاران (۲۰۱۲) با طرح برنامه‌ای چالش‌برانگیز برای یک برنامه اردویی باعث ارتقای موفقیت مسئولیت‌های فردی و اجتماعی شدند. انتقال بهبود مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی از ورزش به سایر حوزه‌های زندگی، تلاشی پیچیده در نظر گرفته شده است (مارتینک و لی^{۱۱}، ۲۰۱۲). محققان در تشخیص نیاز به بررسی انتقال مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی به سایر حوزه‌های زندگی در ورزشکاران رقابتی، به‌ویژه در فوتبال به‌عنوان یک محیط فرهنگی مرتبط در وضعیت خاص که بر باورها و ارزش‌های ورزشکاران تأثیر می‌گذارد، اتفاق نظر دارند (آرمور و سندفور^{۱۲}، ۲۰۱۳؛ گولد^{۱۳} و همکاران، ۲۰۰۷). شن^{۱۴} و همکاران (۲۰۲۲) مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی را در محیط‌های ورزشی و فعالیت بدنی برای ارتقای مهارت‌های زندگی را معنادار دانستند و چهار موضوع از جمله تغییرات رفتاری مثبت، بهبود مهارت‌های بین فردی، بهبود فرایندهای عاطفی و بهبود عملکرد تحصیلی را به‌عنوان نتایج فرایند ارائه دادند؛ از این رو در فرهنگ‌های غربی، مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی، بیشتر در زمینه مهارت‌های زندگی مهم دانسته شده است. در مقابل، اسلام بر توجه به مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی با هدف کسب رضای خداوند و همچنین دلایل اخلاقی پافشاری می‌کند. لیستیاندی^{۱۵} و همکاران (۲۰۲۱) نیز نشان دادند که آموزش در فضای باز تأثیر درخور توجهی بر مسئولیت‌پذیری فردی

هلیسون (۲۰۱۱) مدل مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی را ایجاد کردند. او مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی را به پنج شایستگی احترام، تلاش، خودکار، رهبری و انتقال تقسیم می‌کند. پیچیده‌ترین و نهایی‌ترین هدف این مدل، تقویت انتقال از ورزش به زندگی افراد است. کاررس-پونسودا^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود نشان دادند که مدل مذکور ظرفیت این را دارد که مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در قالب ورزش می‌تواند سبب بهبود رفتارهای اجتماعی شود؛ این جزء اصلی مدل مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی است (گوردون^۲ و همکاران، ۲۰۱۲؛ ترنیدگ^۳ و همکاران، ۲۰۱۴). ثابت شده است که این مدل ابزاری مهم در توسعه و بهبود مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی است (گوردون و همکاران، ۲۰۱۲؛ ذوالفقی^۴، ۲۰۲۱؛ نصرتی و آصفی، ۲۰۲۰). در این مدل، ورزشکاران به‌عنوان افرادی توانمند هستند که فعالیت‌های ورزشی خود را انجام می‌دهند؛ باعث ایجاد جو مثبت در گروه می‌شوند و به شایستگی‌های لازم برای مسئولیت‌پذیری بیشتر خود و دیگران دست می‌یابند؛ با این حال، ورزشکاران در توسعه مسئولیت‌های فردی و اجتماعی با چالش‌های زیادی روبه‌رو هستند (کندلن و کامیره^۵، ۲۰۱۹؛ استراچان^۶ و همکاران، ۲۰۲۰)؛ به‌عنوان مثال، ادغام مسئولیت‌های فردی و اجتماعی با نتایج عملکرد ورزشکاران موجب موفقیت در برنامه گروهی ورزشکاران و تأثیرات آن بر رشد ورزشکاران شد (پتیتپاس^۷ و همکاران، ۲۰۰۵؛ آکالا^۸ و همکاران، ۲۰۱۹)؛ بنابراین چگونگی سرکوب این چالش‌ها و

9. Flett
10. Wright
11. Martinek & Lee
12. Armour & Sandford
13. Gould
14. Shen
15. Listiandi

1. Carreres-Ponsoda
2. Gordon
3. Turnidge
4. Zulfaini
5. Kendellen & Camiré
6. Strachan
7. Petitpas
8. Alcalá

کمک می‌کنند تا وقایع موجود در محیط را توصیف کنند؛ توضیح دهند و پیش‌بینی کنند. طبق یافته‌های یانگ^۴ (۲۰۰۸)، برای اولین بار در سال ۱۹۴۳، کریک^۵ مدل ذهنی یا نظریه مدل‌های ذهنی را مطرح کرد. به باور او، افراد در ذهن خود مدلی در ابعاد کوچک از کارکرد دنیای پیرامون ایجاد می‌کنند (جنس^۶ و همکاران، ۲۰۱۱) و از طریق این مدل به برقراری ارتباط با محیط خود می‌پردازند. هر بخشی از یک مدل ذهنی می‌تواند نمادی از فعالیتی باشد که انجام می‌شود (جانسون لایرد، ۲۰۰۶). مدل‌های ذهنی یک ساختار چندبعدی شامل مدل‌های ذهنی وظیفه، تیمی و راهبردی هستند. افراد باید درک مشابهی از اقدامات، شیوه‌ها و راهبردهای کار برای تصمیم‌گیری، سناریوهای احتمالی و شرایط غیرمترقبه داشته باشند (کانن-باورز^۷ و همکاران، ۱۹۹۳؛ متیو^۸ و همکاران، ۲۰۰۰؛ آرگوپینا^۹، ۲۰۱۹). درباره مدل‌های ذهنی، وظیفه افراد این است که باید در مورد عملکرد و محدودیت‌ها (کانن-باورز و همکاران، ۱۹۹۳) و همچنین درباره فناوری و ابزاری که برای تصمیم‌گیری با آن‌ها تعامل دارند، درک مشابهی پیدا کنند (متیو و همکاران، ۲۰۰۰؛ محمد و همکاران، ۲۰۱۰)؛ همچنین افراد باید درک مشابهی از محدودیت‌های محیطی و جنبه‌های محیط وظیفه‌ای داشته باشند که بر عملکرد تیم تأثیر می‌گذارد (کانن-باورز و همکاران، ۱۹۹۳). درباره مدل‌های ذهنی تیمی، افراد باید درک مشابهی از نقش‌ها و مسئولیت‌های خود، وابستگی متقابل نقش و الگوهای تعامل و کانال‌ها و الگوهای ارتباطی داشته باشند (کانن-باورز و همکاران، ۱۹۹۳؛ متیو و همکاران، ۲۰۰۰؛ محمد و همکاران، ۲۰۱۰). علاوه بر این، آن‌ها

و اجتماعی دارد. مربیان نقش مهمی در ارائه تجربیاتی دارند که در توسعه مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی به ورزشکاران منتقل می‌کنند (کامیره^۱ و همکاران، ۲۰۱۳)؛ بنابراین مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی باید در اولویت کاری مربیان قرار گیرد (جوهرچی و همکاران، ۲۰۱۹). در واقع، مسئولیت‌پذیری چه فردی و چه اجتماعی نتایج درخوری دارد؛ چنانچه در این زمینه سعیدپور و همکاران (۲۰۱۹) نشان دادند که مسئولیت-پذیری اجتماعی می‌تواند بر عملکرد تیمی بازیکنان تأثیر مثبت بگذارد. عملکرد تیمی باعث پیش‌بینی و داشتن فنونی می‌شود که مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی می‌تواند منبعت از تفکرات یا مدل‌های ذهنی^۲ باشد؛ بنابراین می‌تواند علاوه بر اکتسابی بودن در جهت حرفه‌ای شدن، از ویژگی‌های ذاتی ورزشکار نیز به حساب آید. از پرونده‌های دیگر مسئولیت‌پذیری اجتماعی ورزشکاران می‌توان به توسعه اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی و همچنین توسعه برند ورزشکار اشاره کرد، اما یکی از مهم‌ترین پرونده‌های مسئولیت-پذیری ورزشکار را می‌توان به برابری جنسیتی مرتبط دانست که به‌خصوص در این مقاله با توجه به رویکرد زنان درخور تأمل است (افروزه و همکاران، ۲۰۱۶). مدل‌های ذهنی ساختارهای سازمان‌یافته‌ای هستند که به افراد امکان تعامل با محیط زیستی را می‌دهند. به‌طور خاص، مدل‌های ذهنی به مردم اجازه می‌دهند تا رفتار جهان پیرامون خود را پیش‌بینی کنند و درباره آن توضیح دهند؛ روابط بین اجزای محیط را تشخیص دهند؛ به خاطر بسپارند و انتظاراتی را بسازند که احتمالاً در آینده رخ می‌دهد (رأس و موریس^۳، ۱۹۸۶)؛ از این رو مدل‌های ذهنی سه هدف اساسی دارند: آن‌ها به مردم

6. Jones
7. Cannon-Bowers
8. Mathieu
9. Pina

1. Camiré
2. Mental models
3. Rouse & Morris
4. Young
5. Craik

بخشد، اهمیت ارتباط و هماهنگی مناسب تیم‌های فوتبال برای عملکرد بهتر است. آن‌ها پیشنهاد کردند که مدل‌های ذهنی باید در زمینه دوری هندبال مطالعه شوند. مطالعات در حوزه ورزش‌های تیمی فوتبال و هندبال بررسی شده‌اند و انتظار می‌رود که در فوتبال نیز بتواند بررسی شود، ولی درباره اینکه آیا زنان نیز چنین نتایجی را ارائه می‌کنند، مطالعه‌ای مشاهده نشد. به‌تازگی، بویر و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند که کمک‌داوران تصمیم‌گیری خود را با توجه به روند تصمیم‌گیری داور اصلی تنظیم می‌کنند. ماسکارنهاس^۶ و همکاران (۲۰۰۵) نیز نشان دادند که آموزش مشترک مدل ذهنی عملکرد داوران راگی را بهبود می‌بخشد. بیشترین انگیزه در پیشرفت انسان، احساس لذت از مهارت‌ها و توانمندی‌های خویش است. هر فردی از اینکه مهارت ورزشی را به بهترین شکل ممکن اجرا کند، لذت زیادی می‌برد (رضوانی، ۲۰۱۳). یکی از نظریه‌های برجسته در تبیین رفتار انسان، نظریه نیازهای روان‌شناختی (دسی و رایان^۷، ۲۰۰۰) است. نظریه نیازهای اساسی روان‌شناختی، عناصر اساسی جهانی را برای رشد، انگیزه، صداقت و بهزیستی عمومی انسان پیش‌بینی می‌کند که براساس ارضای نیازهای روان‌شناختی اساسی درمورد استقلال، شایستگی و روابط شخصی پدیدار می‌شود (رایان و دسی، ۲۰۱۷). به‌طور خاص، استقلال با توانایی فرد در کنترل اعمال و تصمیمات خود مطابقت دارد. شایستگی به نیاز فرد به احساس کارآمدی کافی برای رسیدن به نتایج دلخواه اشاره دارد. روابط شخصی مبتنی بر ظرفیت ذاتی افراد است تا خود را به‌طور واقعی به یک محیط اجتماعی مرتبط بدانند (دسی و رایان، ۲۰۱۲؛ رینولدز و مکدوناف^۸، ۲۰۱۵). تحقیقات نشان می‌دهند،

باید درک مشابهی درباره دانش، مهارت‌ها و توانایی‌های هر یک از اعضای تیم و همچنین درمورد تنظیمات اعضای تیم برای تصمیم‌گیری در طول بازی‌ها داشته باشند (کانن-باورز و همکاران، ۱۹۹۳؛ متیو، ۲۰۰۰؛ آرگوا پینا، ۲۰۱۹)؛ اما آیا این مدل‌های ذهنی درمورد مردان و زنان یکی است و آیا در تمام ورزش‌ها چنین نتایجی به دست خواهد آمد؟ برای پاسخ به این سؤال، هنوز به انجام مطالعات بیشتری نیاز است. درباره مدل‌های ذهنی راهبردی، هر فرد باید درک مشابهی از اولویت‌های راهبردی و همچنین پیامدهای تصمیمات راهبردی داشته باشد (راندال^۱ و همکاران، ۲۰۱۱). طبق نتایج پژوهش کانن-باورز و همکاران (۱۹۹۳)، مدل‌های ذهنی به بازیکنان این امکان را می‌دهند تا نیازها و اقدامات سایر اعضا را پیش‌بینی کرده و رفتارهای خود را درمورد خواسته‌های وظیفه و سایر اعضای سازگار کنند. به نظر می‌رسد، این رویکرد در ورزش‌های تیمی بیشتر استفاده می‌شود؛ چنانچه به‌طور مشابه، شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد مدل‌های ذهنی برای افزایش اثربخشی بازیکنان از طریق فرایندهای هماهنگی و ارتباطات ضروری هستند (مارکس و همکاران، ۲۰۰۰؛ متیو و همکاران، ۲۰۰۰). ارزش و اهمیت مدل‌های ذهنی در حوزه ورزشی نیز شناخته شده است؛ همان‌طور که اسل و تننباوم^۲ (۲۰۰۴) و پینا^۳ و همکاران (۲۰۲۱) اهمیت مدل‌های ذهنی را در پیش‌بینی و ادراک تیم‌های ورزشی مطرح کردند و همچنین لینز^۴ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود نشان دادند که تیم‌های ورزشی برای رسیدن به یک هدف مشترک ضروری است مدل‌های ذهنی را در خود تقویت کنند. به باور بویر^۵ و همکاران (۲۰۱۵)، ازجمله مواردی که می‌تواند مدل‌های ذهنی و درنهایت عملکرد را بهبود

5. Boyer
6. Mascarenhas
7. Deci & Ryan
8. Reynoulds & Mcdonough

1. Randall
2. Eccles & Tenenbaum
3. Pina
4. Lines

ممارست در برآورده کردن نیازهای روان‌شناختی است (ناسیمتو^۹ و همکاران، ۲۰۱۹). به‌طور کلی، ارضای نیازهای روان‌شناختی ورزشکاران به همراه تداوم ورزش در سطوح تفریحی، غیرنخبه و نخبگی مهم است (السبورگ^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲). اجرای بهینه مهارت‌های ورزشی به وجود سه نوع آمادگی جسمانی، مهارتی و روانی وابسته است؛ بر این اساس، می‌توان سطوح عملکردی، تکنیکی و نیز بسیاری از موفقیت‌ها را از طریق تمرین مهارت‌های روانی به ورزشکار القا کرد (واعظ موسوی، ۲۰۰۷). نیازهای روان‌شناختی به ویژگی‌های ذاتی یا آموخته‌شده ورزشکار گفته می‌شود که موفقیت او را ممکن یا محتمل می‌کند (آنشل و پاین^{۱۱}، ۲۰۰۶؛ کاکس، ۲۰۱۲)، بنابراین تجزیه و تحلیل متغیرهای روان‌شناختی در دیدگاه بازیگران اصلی اجتماعی در زمینه ورزش (مربی و ورزشکار)، باعث می‌شود که دید وسیع‌تری به عوامل فردی و بین‌فردی اتخاذ شود که بر فراتر از تأثیرات منزوی بر بهزیستی و عملکرد آن‌ها تمرکز دارد. همچنین با توجه به اینکه بافت فرهنگی جامعه بر بهزیستی تأثیر دارد و ایران، فرهنگی ایرانی-اسلامی دارد، بهزیستی روان‌شناختی در جامعه، به‌خصوص در زنان می‌تواند از اهمیت بسزایی برخوردار باشد.

ورزش زنان جدا از مسائل فنی و ورزشی مقوله‌ای فرهنگی و اجتماعی است که رشد و ترقی آن در هر کشوری بیانگر رفتارهای اجتماعی و فرهنگی تمام جامعه است (هاردین و گریر^{۱۲}، ۲۰۰۹). زنان در جامعه ایرانی وضعیتی کاملاً منحصر به فرد دارند که ناشی از مؤلفه‌های خاص فرهنگی و اجتماعی جامعه ایران

ورزشکارانی که خود را قادر به مدیریت اعمال خود در زمینه ورزش می‌دانند، از نظر جسمی و روانی قادر به انجام دادن وظایف خود هستند؛ در تیم خود احساس پذیرش می‌کنند و احتمال بیشتری دارد که انگیزه درونی داشته باشند؛ بنابراین درک ورزش را تسهیل می‌کنند (دسی و همکاران، ۲۰۱۳؛ بکیاری و سیرمپاس^۱، ۲۰۱۵؛ رینولدز و مکدوناف، ۲۰۱۵؛ گورولا^۲ و همکاران، ۲۰۱۶؛ مونتیرو^۳ و همکاران، ۲۰۱۸؛ ویرا^۴ و همکاران، ۲۰۱۸). براساس این نظریه، محیطی که باعث رضایتمندی از نیازهای روان‌شناختی شود، به پیامدهای مثبت رفتاری، خلقی و شناختی منجر می‌شود (آلماگرو^۵ و همکاران، ۲۰۱۰؛ لیم و وانگ^۶، ۲۰۰۹). طبق این نظریه، بهزیستی می‌تواند جنبه‌های فردی (تلاش، لذت بردن) و اجتماعی (احترام گذاشتن و کمک به دیگران) داشته باشد (جانی و بلانچارد^۷، ۲۰۰۷؛ دسی و رایان، ۲۰۰۰). کیپ و بولتر^۸ (۲۰۲۰) در پژوهش خود نشان دادند که نیازهای روان‌شناختی تأثیر مثبت بر مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی بازیکنان فوتبال دارد. آن‌ها یک رویکرد توسعه‌محور را برای درک بهتر مربیان ارائه دادند. در ورزش فوتسال نیز می‌تواند بر این رویکرد تأکید شود؛ هرچند میزان جذابیت و شهرت در فوتسال کمتر از فوتبال است و احتمال شوق جامعه برای جذب و توجه به بازیکنان فوتسال، به‌خصوص در جامعه ایرانی برای حضور در اجتماع کمتر است.

اهمیت تمرین مهارت‌های ورزشی بر هیچ‌کس پوشیده نیست، اما آنچه برای بسیاری از ورزشکاران و برخی مربیان مبهم و ناشناخته مانده است، نیاز به تمرین و

7. Gagne & Blanchard
8. Kipp & Bolter
9. Nascimento
10. Elsborg
11. Anshel & Payne
12. Hardin & Greer

1. Bekiari & Syrmipas
2. Gurrola
3. Monteiro
4. Vieira
5. Almagro
6. Lim & Wang

است. ورود زنان به ورزش و عضویت در تیم‌های ورزشی باعث ایجاد تعامل و ارتباط با دیگران می‌شود. ورزش فوتسال علاوه بر آمادگی جسمانی خوب، به آمادگی ذهنی و روان‌شناختی نیز نیاز دارد. موفقیت یک ورزشکار تحت تأثیر عواملی چون توانایی جسمانی، تکنیکی، تاکتیکی و دانش ذهنی است و همچنین ورزش سبب مرور و تمرین ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی شده و باعث بهبود و تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی می‌شود. دو ارزش اصلی مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی یکی احترام به احساسات و حقوق دیگران و دیگری گوش‌دادن به گفته‌های دیگران است، درحالی‌که خود را در موقعیت آن‌ها قرار می‌دهد؛ بنابراین ضرورت می‌یابد که ورزشکاران مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی خود را براساس اهداف ساده و مشخص به تدریج توسعه دهند تا به افراد با مسئولیت‌پذیر تبدیل شوند و به تیم کمک کنند. در پژوهش‌ها نشان داده شده است که مدل‌های ذهنی در ایجاد فرایندهای تیمی، رسیدن به یادگیری و آرامش روانی اهمیت دارند؛ بنابراین برای افزایش اثربخشی تیم از طریق فرایندهای تیمی مانند هماهنگی و ارتباطات با استفاده از مدل‌های ذهنی ضرورت می‌یابد تا اعضای تیم در جهت اهداف مختلف عملکرد خود را بهبود دهند و در راستای توسعه و موفقیت تیم گام بردارند. با توجه به اینکه قوی‌ترین انگیزه در پیشرفت بازیکنان، احساس لذت از مهارت‌ها و توانمندی‌های خود است، نیازهای روان‌شناختی نیز از اهمیت بسزایی برخوردار می‌شوند؛ ازاین‌رو با استفاده از نیازهای روان‌شناختی از جمله استقلال، شایستگی و ارتباط و نیز تأثیر هر یک از عوامل بر عملکرد بازیکنان می‌توان گفت که توجه به نیازهای روان‌شناختی به‌عنوان عامل میانجی در توسعه مدل‌های ذهنی ورزشکار و مسئولیت‌پذیری او در قالب مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی ضرورت دارد؛ بنابراین متغیرهای مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی روی بازیکنان

نسبتاً گسترده و انتزاعی هستند و همچنین مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی وسیله مناسبی می‌توانند برای تحقق مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی باشند. مدل ذهنی، قابلیت تحلیل و کارکرد ذهنی ورزشکار از فضای پیرامونی (جنس و همکاران، ۲۰۱۱) است و نوع مدل ذهنی می‌تواند چندگانه یا بخشی باشد؛ بنابراین ورزشکار با توجه به وضعیت حال، آینده و نیاز حرفه‌ای خود و ورزشکاران دیگر به یک پیش‌بینی معقولانه نیازمند است (پینا، ۲۰۲۱) که این فرایند پیش‌بینی می‌تواند بخشی از مسئولیت‌پذیری ورزشکار را نیز در برگیرد. همچنین ورزشکار با توجه به اینکه چه نوع مسئولیت‌پذیری یا اجتماعی را به نیاز خود نزدیک می‌کند، یکی از آن‌ها را انتخاب می‌کند. علاوه بر مدل‌های ذهنی که ورزشکار را به تجربه مسئولیت اجتماعی یا مسئولیت‌پذیری ترغیب می‌کند، نیازهای روان‌شناختی ورزشکار نیز تأثیر مثبت بر این انتخاب دارد (کیپ و بولتر، ۲۰۲۰)؛ بنابراین می‌توان این فرضیه را مطرح کرد که علاوه بر مدل ذهنی ورزشکار، نیازهای روان‌شناختی نیز در میل ورزشکار به گرایش به مسئولیت‌پذیری مؤثر است، اما از آنجاکه مدل ذهنی نقش بیشتری را نشان می‌دهد، می‌تواند متغیری مستقل در نظر گرفته شود و نیازهای روان‌شناختی نیز چنانچه بنا به موقعیت متغیر است، به‌عنوان متغیر میانجی در نظر گرفته شود؛ ازاین‌رو در پژوهش حاضر تعدادی فرضیه درباره این موضوع بررسی شد:

۱. بین مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری فردی زنان فوتسالیست رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
۲. بین مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی زنان فوتسالیست رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
۳. بین نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی زنان فوتسالیست رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۴. بین نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی زنان فوتسالیست رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۵. بین مدل‌های ذهنی با نیازهای روان‌شناختی زنان فوتسالیست رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

۶. مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی با میانجی نیازهای روان‌شناختی از برآزش مناسبی برخوردارند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر مقطعی-همبستگی بود.

شرکت‌کنندگان

همه ورزشکاران زن رشته فوتسال، جامعه آماری پژوهش را تشکیل دادند که در مسابقات لیگ برتر، لیگ دسته یک، لیگ دسته دو و در باشگاه‌های ورزشی فوتسال کشور به رقابت می‌پرداختند. از ورزشکاران فوتسالی که در سطوح مختلف (لیگ برتر، لیگ دسته یک، لیگ دسته دو و باشگاهی) رقابت می‌کردند، ۳۳۳ نفر در این پژوهش شرکت کردند.

ابزار و شیوه گردآوری داده‌ها

در این پژوهش، ابزار تحقیق سه پرسش‌نامه بود: پرسش‌نامه مدل‌های ذهنی (RSM¹) از ساتوس^۲ و همکاران (۲۰۱۵) که براساس مدل پیشنهادی کانن-باورز و همکاران (۱۹۹۳) است. این پرسش‌نامه دارای ۱۰ سؤال است که سه مؤلفه مدل ذهنی وظیفه (چهار سؤال)، مدل ذهنی تیمی (سه سؤال) و مدل ذهنی استراتژی (سه سؤال) را می‌سنجد؛ پرسش‌نامه نیازهای روان‌شناختی (UPEQ³) از

آزادوار و کانوسا^۴ (۲۰۱۸) برگرفته از پرسش‌نامه ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی از بارد و همکاران (۲۰۰۴) است که حاوی ۱۵ سؤال است و سه مؤلفه شایستگی (پنج سؤال)، استقلال (چهار سؤال) و ارتباط (شش سؤال) را می‌سنجد؛ پرسش‌نامه مسئولیت‌پذیری شخصی و اجتماعی (PSRQ⁵) از رایت و همکاران (۲۰۰۸) حاوی ۱۱ سؤال که دو بعد مسئولیت‌پذیری فردی (پنج سؤال) و مسئولیت‌پذیری اجتماعی (شش سؤال) را می‌سنجد. چون هر سه پرسش‌نامه تاکنون ترجمه نشده‌اند یا در مقالات فارسی به کار نرفته‌اند یا محققان به آن دسترسی نداشتند، در دو نوبت، به فارسی ترجمه شدند و سپس از فارسی به انگلیسی ترجمه شدند تا ایرادات آن‌ها برطرف شود. برخی از سؤالات که شباهت زیادی به هم داشتند، حذف شدند و هر سه پرسش‌نامه به‌صورت طیف پنج‌ارزشی لیکرت شامل کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم تنظیم شدند. روایی هر سه پرسش‌نامه توسط اساتید مسلط به این حوزه تأیید شد و روایی همگرا و واگرایی آن نیز توسط نرم‌افزار تأیید شد. پایایی هر سه پرسش‌نامه از طریق آلفای-کرونباخ و ترکیبی تأیید شد. پایایی پرسش‌نامه مدل‌های ذهنی برابر با ۰/۹۲، پرسش‌نامه نیازهای روان‌شناختی برابر با ۰/۸۶ و پرسش‌نامه مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی برابر با ۰/۷۰ و ۰/۸۳ تأیید شد.

روش پردازش داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها روش‌های آمار توصیفی و استنباطی از طریق نرم‌افزارهای اسپ‌اس‌اس^۶ و همچنین اسمارت پی‌ال‌اس^۷ نسخه سوم به‌منظور بررسی روابط بین داده‌ها، به کار رفت.

4. Azadvar & Canossa
5. Participant Staff Relationship Quality
6. SPSS
7. SmartPLS

1. Referee Shared Mental Models Measure
2. Santos
3. Ubisoft Perceived Experience Questionnaire

تأهل، مجردها تشکیل دادند. بیشترین مدرک، کارشناسی و از لحاظ شغلی بیشترین مشخصه شغل، در حال تحصیل و دانشجو بود. سابقه ورزشی آزمودنی‌ها نشان داد که بیشترین فراوانی به افرادی با سابقه ورزشی یک تا پنج سال مربوط بود (۱۲۲ نفر) و کمترین فراوانی به افرادی با سابقه ورزشی بیشتر از ۱۶ سال مربوط بود (۲۷ نفر). میانگین و انحراف استاندارد متغیرها و مؤلفه‌های آن‌ها در جدول شماره یک آمده است. میانگین متغیر مدل‌های ذهنی برابر با ۳/۸۹، میانگین متغیر نیازهای روان‌شناختی برابر با ۴/۰۵ و میانگین متغیرهای مسئولیت‌پذیری فردی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی به ترتیب ۴/۱۰ و ۴/۴۸ به دست آمد. برای آزمون طبیعی بودن داده‌ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد. مقادیر هریک از آماره‌های چولگی و کشیدگی در بازه موردقبول (۲، -۲) قرار دارند که جدول شماره دو نشان می‌دهد، توزیع داده‌ها طبیعی است.

از آنجاکه برای توزیع پرسش‌نامه‌ها دسترسی به تک‌تک اعضای جامعه ممکن نبود، با مربی تیم‌ها از طریق ارتباط تلفنی و ارسال پرسش‌نامه‌ها به آن‌ها، با اعضای تیم ارتباط برقرار شد. به‌علت شیوع بیماری کوید-۱۹، نحوه ارسال پرسش‌نامه‌ها به‌صورت آنلاین از طریق رسانه‌های جمعی چون اینستاگرام، واتساپ، تلگرام و ایمیل انجام شد. با توجه به آنلاین بودن پرسش‌نامه‌ها و همچنین ارسال آن‌ها از طریق فضای مجازی و ایمیل، ابتدا از اصالت شخص پاسخ‌دهنده اطمینان حاصل شد. همچنین پرسش‌نامه‌ها و نتایج هر پرسش‌نامه، تنها در اختیار محققان قرار گرفت و اطمینان از رازداری و ایمن بودن جواب‌های هر پاسخ دهنده به اطلاع پاسخ‌دهنده‌ها رسید.

یافته‌ها

براساس ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پژوهش، بیشترین فراوانی را گروه سنی ۲۱ تا ۳۰ سال و از نظر وضعیت

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پژوهش

Table 1- Demographic characteristics of the research

درصد فراوانی Frequency percent	فراوانی Frequency	وضعیت Condition	مؤلفه Component
15.9	53	۱۵ تا ۱۷ سال 15 to 17 years	توزیع سنی مشارکت‌کنندگان Age distribution of participants
26.1	87	۱۸ تا ۲۰ سال 18 to 20 years	
43.8	146	۲۱ تا ۳۰ سال 21 to 30 years	
14.1	47	۳۱ تا ۴۰ سال 31 to 40 years	

ادامه جدول ۱- ویژگی های جمعیت شناختی پژوهش

Table 1- Demographic characteristics of the research

درصد فراوانی Frequency percent	فراوانی Frequency	وضعیت Condition	مؤلفه Component
26.7	89	متاهل Married	وضعیت تأهل Marital status
73.3	244	مجرد Single	
15.9	53	دانش آموز Student	وضعیت تحصیلی Educational status
23.1	77	دیپلم Diploma	
8.4	28	کاردانی Associate degree	
36.9	123	کارشناسی Bachlor	
15.6	52	کارشناسی ارشد و بیشتر Masters and more	
13.8	46	کمتر از یک سال Less than a year	
33.6	122	۱ تا ۵ سال 1 to 5 years	
29.1	97	۶ تا ۱۰ سال 6 to 10 years	
15.3	51	۱۱ تا ۱۵ سال 11 to 15 years	
8.1	27	بیشتر از ۱۶ سال More than 16 years	
15.9	53	کارمند Employee	وضعیت شغلی Employment status
18.9	63	آزاد Free	
39.3	131	دانشجو Student	
15.9	53	دانش آموز Student	
3.6	12	خانه دار Housekeeper	
6.3	21	سایر موارد Other cases	
100	333	مجموع	

جدول ۲- کمترین، بیشترین، میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی و آلفای کرونباخ متغیرها

Table 1- Min, Max, Mean and standard deviation, skewness and Cronbach's alpha variables

متغیر variable	کمترین Min	بیشترین Max	میانگین Mean	انحراف استاندارد SD	چولگی Skewness	کشیدگی kurtosis	آلفای کرونباخ
مدل‌های ذهنی Mental models	1.67	5.00	3.89	0.58	-0.257	0.687	0.920
مدل ذهنی وظیفه task model	2.00	5.00	3.88	0.63	-0.129	-0.120	0.850
مدل ذهنی تیمی team model	1.00	5.00	3.91	0.68	-0.655	1.468	0.823
مدل ذهنی راهبردی Strategy model	1.00	5.00	3.89	0.66	-0.389	1.440	0.859
نیازهای روان‌شناختی Psychological needs	1.42	5.00	4.05	0.48	-0.917	1.353	0.859
شایستگی Competence	2.00	5.00	4.36	0.58	-0.900	1.156	0.855
ارتباط Relationships	1.00	5.00	3.88	0.58	-0.644	2.637	0.703
استقلال Autonomy	1.25	5.00	3.89	0.63	-0.476	0.987	0.729
مسئولیت‌پذیری فردی Personal responsibility	2.80	5.00	4.10	0.51	-0.157	-0.646	0.705
مسئولیت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility	1.00	5.00	4.48	0.49	-1.920	1.045	0.833

اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی آن مدل اندازه‌گیری قابل قبول است. نکته مهم این است که اگر محقق پس از محاسبه بارهای عاملی بین سازه‌ها و سؤالات آن با مقادیر کمتر از ۰/۴ مواجه شد، باید آن

بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی سؤالات یک متغیر با آن سازه محاسبه می‌شوند که اگر این مقدار برابر یا بیشتر از ۰/۴ شود، تأیید می‌کند که واریانس بین متغیر و سؤالات آن از واریانس خطای

سؤال را اصلاح یا از مدل پژوهش حذف کند. نتایج مربوط به تحلیل‌های عاملی تأییدی نشان داد، بارهای عاملی تمامی گویه‌های مرتبط با متغیرهای مدل‌های ذهنی، نیازهای روان‌شناختی، مسئولیت‌پذیری فردی و

مسئولیت‌پذیری اجتماعی بیشتر از ۰/۷ هستند؛ بنابراین اعتبار مناسب دارند.

جدول ۳- نتایج مربوط به تحلیل‌های روایی و پایایی تحلیل‌های عاملی مرتبه دوم

Table 3- Results of validity analysis and reliability of second-order factor analysis

مؤلفه Component	میانگین واریانس Average variance	پایایی مرکب Composite reliability	ضریب دایلون گلدشتین Rho	آلفای کرونباخ Cronbach's alpha
مسئولیت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility	0.601	0.882	0.844	0.833
مسئولیت‌پذیری فردی Personal responsibility	0.511	0.805	0.712	0.704
نیازهای روان‌شناختی Psychological needs	0.501	0.885	0.869	0.859
مدل‌های ذهنی Mental models	0.582	0.933	0.923	0.920

مربوط به تحلیل‌های عاملی مرتبه دوم آورده شده است. سپس مقادیر شاخص‌های برازش برای متغیرهای مدل پژوهش بررسی شد که مقادیر به‌دست‌آمده برای شاخص ارتباط پیش‌بین بیشتر از ۰/۳۵ (قوی) بود. همچنین مقادیر ضریب تعیین در محدوده قوی قرار داشت و مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات باقی‌مانده استاندارد شده نیز کمتر از ۰/۱ بود که نشان‌دهنده کیفیت مناسب مدل آزمون شده بود. تصویر مدل آزمون شده پژوهش به‌همراه ضریب مسیر به‌دست‌آمده برای تمامی مسیرهای مدل، در شکل‌های شماره یک و شماره دو مشخص شده است.

در ادامه برای مقایسه رابطه متغیرها از روش مقایسه گروهی در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس استفاده شد که

با توجه به جدول شماره سه، شاخص‌های مدنظر در پژوهش حاضر از اعتبار زیادی برخوردار هستند؛ بدین صورت که آلفای کرونباخ بیشتر از ۰/۷، شاخص ضریب دایلون گلدشتین بیشتر از ۰/۷، پایایی مرکب بیشتر از ۰/۸ و میانگین واریانس بیشتر از ۰/۵ است؛ بنابراین در ادامه با اطمینان کامل می‌توان نتایج مربوط به مدل نهایی پژوهش را گزارش کرد. تحلیل‌های روایی و پایایی و تحلیل‌های عاملی هر یک از متغیرها و مؤلفه آن‌ها نشان داد، بارهای عاملی تمامی گویه‌ها بیشتر از ۰/۷ بود و بنابراین اعتبار مناسبی داشتند. از سوی دیگر، پایایی مرکب برای همه متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۸ و میانگین واریانس نیز برای تمام متغیرها بزرگ‌تر از ۰/۵ به دست آمد که این مقادیر، اعتبار همگرایی نسبتاً زیادی را نشان داد. در جدول شماره پنج، شاخص‌های

نتایج در جدول شماره شش آمده است. مقدار معناداری معنادار بودن روابط مدل دارد. تمامی مسیرها بیشتر از ۰/۵ به دست آمد که نشان از

جدول ۴- ضریب معناداری روابط مدل

Table 4- Significance coefficient of model relationships

نتیجه Result	معناداری P	آماره t T. Value	ضریب مسیر Path cof	رابطه relation
تأیید Confirmation	0.000	5.115	0.560	مسئولیت‌پذیری فردی Personal responsibility ← مدل‌های ذهنی Mental models
تأیید Confirmation	0.000	2.535	0.530	نیازهای روان‌شناختی Psychological needs ← مدل‌های ذهنی Mental models
تأیید Confirmation	0.006	2.744	0.533	مسئولیت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility ← مدل‌های ذهنی Mental models
تأیید Confirmation	0.000	3.535	0.544	نیازهای روان‌شناختی Psychological needs ← نیازهای روان‌شناختی Psychological needs
تأیید Confirmation	0.000	10.407	0.577	نیازهای روان‌شناختی Psychological needs ← مدل‌های ذهنی Mental models

نتایج جدول شماره چهار نشان می‌دهد، مقدار معناداری نتیجه گرفته می‌شود که روابط مدل معنادار است. تمامی مسیرهای مستقیم بیشتر از ۰/۵ است؛ از این رو

جدول ۵- مقادیر شاخص‌های برازش برای متغیرهای مدل تحقیق

Table 5 - Values of fit indices for research model variables

SRMR	R ²	Q ²	متغیر variable
0.09	-	-	مدل‌های ذهنی Mental models
	0.333	0.367	نیازهای روان‌شناختی Psychological needs
	0.356	0.380	مسئولیت‌پذیری فردی Personal responsibility
	0.344	0.385	مسئولیت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility

با توجه به اطلاعات جدول شماره پنج، مقادير به‌دست‌آمده براي شاخص Q2 بيشتر از ۰/۳۵ (قوي) است. همچنين مقادير R² در محدوده قوي قرار دارد و مقدار SRMR نيز کمتر از ۰/۱ است که نشان‌دهنده

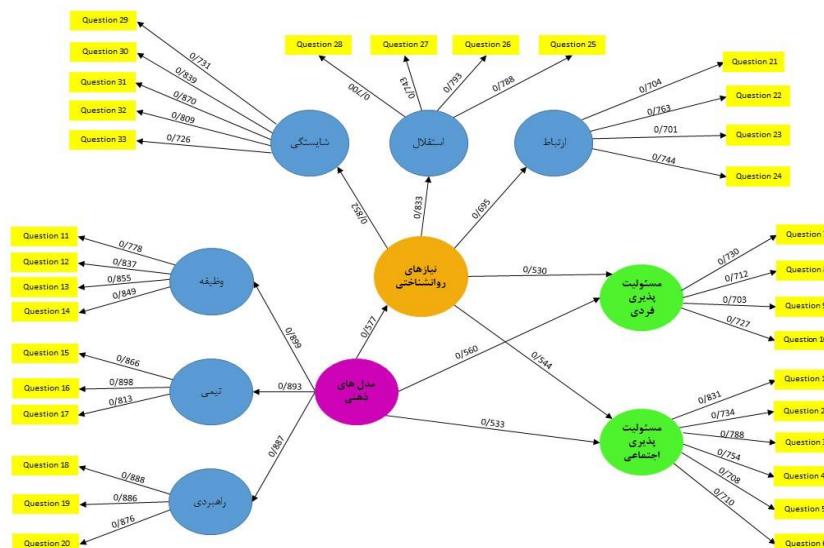
کيفيت مناسب مدل آزمون‌شده است. تصوير مدل آزمون‌شده تحقيق به‌همراه ضريب مسير به‌دست‌آمده براي تمامی مسيره‌اي مدل، در شکل‌هاي شماره یک و شماره دو مشخص شده است.

جدول ۶- فرضيه‌هاي ميانجی پژوهش

Table 6- Research mediating hypotheses

نتیجه آزمون فرضیه	مقدار معناداری	فرضیه نششم میانجی
صفر	سویل	Mediator Hypotheses
تأیید Confirmation	3.404	مدل‌های ذهنی ← نيازهای روان‌شناختی ← مسؤليت‌پذیری فردی Psychological needs ← Mental models Personal responsibility ←
تأیید Confirmation	3.361	مدل‌های ذهنی ← نيازهای روان ← مسؤليت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility ← Psychological needs ← Mental models

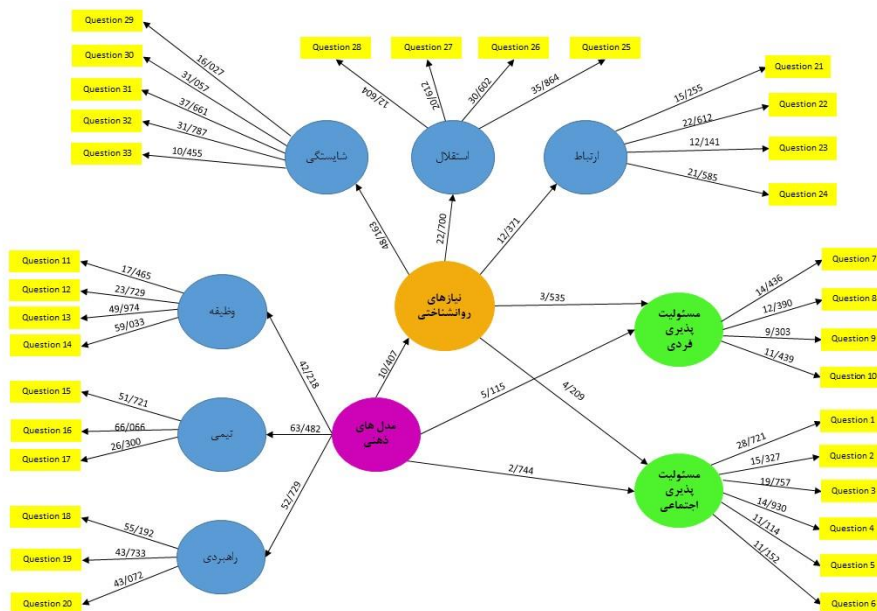
براساس نتایج مشخص شد که فرضیه میانجی نقش مدل‌های ذهنی در مسؤليت‌پذیری فردی و اجتماعی با میانجی‌گیری نيازهای روان‌شناختی معنادار است که نشان‌دهنده اثرگذاری مدل‌های ذهنی با میانجی نيازهای روان‌شناختی بر مسؤليت‌پذیری فردی و اجتماعی است.

شکل ۱- مدل نهایی پژوهش در حالت ضریب مسیر و بارهای عاملی

Figure 1- The final model of research in the mode of path coefficient and factor loads

شکل ۲- مدل نهایی پژوهش در حالت مقادیر معناداری (T-value)

Figure 2- The final research model in the case of significant values (T-value)

بحث و نتیجه‌گیری

مسئولیت‌ها و نوع آن‌ها احتمالاً به نوع مدل ذهنی ورزشکار بستگی دارد؛ بنابراین به نظر می‌رسد، چالش‌های جدید برای ورزشکار در هر سطحی مانند کودکان (کیپ و همکاران، ۲۰۲۰) که به تغییر مدل ذهنی وی منجر می‌شود، باعث تغییر رویکرد وی به مسئولیت اجتماعی فردی و اجتماعی نیز می‌شود؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود، علاوه بر چالش‌های تاکتیکی و تکنیکی که هر ورزشکار در طول دوران ورزش توسط مربی یا خود ورزشکار برای ارتقای کیفی حرفه‌ای‌گری تعریف و پیگیری می‌کند، شایسته است چالش‌های رشد اجتماعی نیز از طریق پیگیری مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در حیطه موردعلاقه ورزشکار به‌عنوان بخشی

پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط بین مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در فوتسال زنان انجام پذیرفت. نتایج پژوهش نشان داد، بین متغیرهای مدل‌های ذهنی (تیمی، وظیفه و راهبردی) با مسئولیت‌پذیری فردی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد و با افزایش مدل‌های ذهنی، مسئولیت‌پذیری فردی نیز افزایش می‌یابد. نتایج این تحقیق درباره فرضیه اول بیان می‌کند که بین مدل‌های ذهنی با مسئولیت‌پذیری فردی زنان فوتسالیست رابطه معناداری به دست آمد. از آنجاکه مدل‌های ذهنی تحت‌تأثیر اهداف و نیازهای ورزشکار از جامعه معنی پیدا می‌کنند (کلمن، ۱۹۸۹)، انجام این

1. Coleman

توسعه رفتار حرفه‌ای و ارتقای باشگاه و تیم نیز منجر شود.

نتایج فرضیه دوم پژوهش نشان داد، بین متغیرهای مدل‌های ذهنی (تیمی، وظیفه و راهبردی) با مسئولیت‌پذیری اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از آنجا که مدل ذهنی ورزشکار به وی در توسعه ارتباطات (مارکس و همکاران، ۲۰۰۰) کمک می‌کند، با افزایش درک هر فوتسالیست درباره نقش‌ها، وظایف خود و الگوهای راهبردی موجود، میزان مسئولیت‌پذیری آن‌ها نیز بیشتر می‌شود. به دلیل اینکه ورزشکاران در عرصه ورزش تأثیر عمده‌ای بر اجتماع دارند، فعالیت‌های آن‌ها باید به گونه‌ای باشد که زیانی به جامعه نزند (محمدی و حسینی‌نیا، ۲۰۱۶). میدان ورزش به کلاسی برای تقویت احساس مسئولیت‌پذیری در صحنه اجتماع تشبیه شده است؛ بنابراین ورزشکار به‌عنوان متولی ورزش، در قبال تماشاگر و جامعه مسئولیت‌پذیری اجتماعی دارد که باید توجه جدی به تأثیر آن داشته باشد (روسکا، ۲۰۱۱)؛ موانع ترقی و تعالی را از سر راه بردارد و راحت‌تر در رسیدن به اهداف خود گام بردارد. عملکرد اصلی مدل‌های ذهنی این است که به یادگیرندگان اجازه می‌دهد تا شبیه‌سازی داخلی فرایندها را در سیستم وظایف پیچیده اجرا کند. با توجه به اینکه این شبیه‌سازی‌ها براساس مدل‌های ذهنی به اندازه کافی دقیق هستند، فراگیران می‌توانند پیامدهای احتمالی اعمال خود را به‌درستی پیش‌بینی، ارزیابی و تفسیر کنند (جانسون لایرد، ۱۹۸۳؛ سیل، ۲۰۰۳)؛ در نتیجه، مدل‌های ذهنی، تشخیص مشکلاتی که در وظایف پیچیده روی می‌دهد و همچنین شناسایی راهبردها، راه‌حل را تسهیل می‌کنند (گلاسر، ۱۹۸۹؛ ون مرینبوئر و همکاران، ۱۹۹۲؛ ون مرینبوئر و کیرشتر، ۲۰۱۷). به نظر می‌رسد، زنان فوتسالیست با درک مدل‌های ذهنی و استفاده از آن‌ها به شیوه‌های تیمی،

از زندگی حرفه‌ای تعریف شود. چون این رابطه دوطرفه است، احتمالاً به بهبود هر دو متغیر از جمله رشد فردی (رایت و همکاران، ۲۰۱۲) منجر می‌شود. از آنجا که مدل‌های ذهنی از دو طریق هماهنگی و ارتباطات (مارکس و همکاران، ۲۰۰۰) به توسعه ورزشکار کمک می‌کنند، احتمالاً هماهنگی در سایه مسئولیت فردی ورزشکار در تیم معنی پیدا می‌کند؛ بنابراین به نظر می‌رسد، زنان فوتسالیست با توجه به تأثیر مسئولیت فردی خود و رویکردهای حرفه‌ای‌گری در ورزش زنان بتوانند نقش‌های بیشتری را در تیم و باشگاه‌ها ایفا کنند که این شناخت نقش و مسئولیت خود، توانایی‌ها و تصمیمات راهبردی موجود در فعالیت‌ها می‌تواند به مسئولیت‌پذیری فردی بیشتر درباره خود منجر شود. استفاده از مدل‌های ذهنی در فعالیت‌های ورزشی به بازیکنان این امکان را می‌دهد که نیازها و اقدامات سایر اعضای شرکت‌کننده در فعالیت را پیش‌بینی کرده و رفتارهای خود را با سایر اعضا سازگار کنند (کانن-باورز و همکاران، ۱۹۹۳). همچنین احتمالاً هر سه مدل ذهنی وظیفه‌ای، تیمی و راهبردی برای افزایش مسئولیت‌پذیری فردی زنان فوتسالیست می‌تواند مفید باشند. چنانچه تجربه و استفاده از مدل‌های تیمی بازیکنان را به ایجاد همکاری و همدلی تیمی تشویق کند، می‌تواند آن‌ها تلاش‌های خود را بهتر با سایر افراد هماهنگ کنند و با ملاحظه کردن دیگران و عمل مسئولانه خود، توانایی‌های خود را برای تأمین نیازهای خود در فعالیت‌ها بهبود دهند. همچنین با استفاده از مدل‌های ذهنی می‌توان مسئولیت‌پذیری فردی را به سایر حوزه‌های زندگی نیز انتقال داد و بهترین نمایش را از عملکرد فردی خود نشان داد؛ بنابراین آموزش ورزشکار و شناخت مسئولیت‌های فردی وی می‌تواند علاوه بر تغییر مدل ذهنی وی به سمت حرفه‌ای‌گری، به

وظیفه و راهبردی در فعالیتهای خود، میزان مسئولیت‌پذیری خود را در اجتماع افزایش می‌دهند؛ بنابراین می‌توان گفت، مدل‌های ذهنی یک راه برای درک یادگیری مسئولیت‌پذیری اجتماعی در زنان فوتسالیست هستند؛ از این رو پیشنهاد می‌شود، با همیادکردن و آشناکردن ورزشکاران زن فوتسالیست با جامعه پیرامونی خود مانند توسعه جامعه داوطلبی و مهندسی اجتماعی (افروزه و همکاران، ۲۰۱۷)، برگزاری جشنواره‌های استعدادیابی رایگان و خیریه و مسافرت‌های اجتماعی به اقصا نقاط محروم کشور، بتوان آنان را به سمت توسعه مسئولیت فردی سوق داد.

نتایج فرضیه سوم پژوهش نشان داد، بین نیازهای روان‌شناختی و مسئولیت‌پذیری فردی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ یعنی با بهبود نیازهای روان‌شناختی زنان فوتسالیست، مسئولیت‌پذیری آن‌ها نیز در بعد فردی افزایش می‌یابد. امروزه در باشگاه‌های حرفه‌ای، علاوه بر تاکتیک، بر نیازهای روان‌شناختی ورزشکاران تمرکز می‌شود (لیل و کوژن^۱، ۲۰۱۷)؛ همچنین با توجه به نظریه نیازهای روان‌شناختی و بعد استقلال که به درجه‌ای از احساس افراد از ارادی بودن رفتار و مسئول بودن برای رفتار خود فرد اشاره دارد (دسی و رایان، ۲۰۰۰)، با مسئولیت‌پذیری فردی نیز فرد اهداف خود را آگاهانه انتخاب می‌کند و پاسخ‌گوی رفتار و نتایج رفتارش است (لانگتن و پیجسل، ۲۰۱۵). شناسایی نیازهای روان‌شناختی بازیکنان و تلاش برای رفع آن‌ها باعث می‌شود که تمایلات فعال، اجتماعی و رشدگر بودن در افراد تقویت شود و آن‌ها از سرخوردگی و آسیب‌پذیری، خودمحوری و حالت دفاعی بودن خارج شوند. در نهایت، انگیزه، تعامل و سازگاری افراد در حوزه‌های مختلف زندگی افزایش می‌یابد (آلترمن^۲ و همکاران، ۲۰۱۹)؛ بنابراین افراد با توانایی تعیین و

تنظیم افکار، احساسات و رفتار خود به‌همراه تمایل به پاسخ‌گویی برای انتخاب‌های صورت‌گرفته، به نوعی شایستگی می‌رسند و فرصت‌هایی را برای استفاده و گسترش مهارت‌ها و تخصص خود فراهم می‌کنند؛ همچنین بازخوردهای مثبت باعث افزایش علاقه و لذت بیشتر فرد از فعالیت مدنظر می‌شود؛ بنابراین می‌توان گفت، افراد مسئولیت‌پذیری فردی را در فعالیتهای خود با استفاده از نیازهای روان‌شناختی افزایش می‌دهند. به نظر می‌رسد، باشگاه از طریق جذب روان‌شناس با هدف ارتقا و آموزش مهارت‌های روانی ورزشکاران، می‌تواند موجب توسعه رفتارهای فردی حرفه‌ای ورزشکاران شود.

نتایج فرضیه چهارم پژوهش نشان داد، بین نیازهای روان‌شناختی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ یعنی با بهبود نیازهای روان‌شناختی زنان فوتسالیست، مسئولیت‌پذیری اجتماعی آنان نیز افزایش می‌یابد. به دلیل اهمیت مسئولیت‌پذیری اجتماعی در جامعه، بهبود آن از طریق ورزش باعث انتقال آن از حوزه ورزش به سایر حوزه‌های زندگی مانند تعامل افراد با یکدیگر، انتقال اعتمادبه‌نفس و حل تعارض با دیگر افراد می‌شود (بویلیا و همکاران، ۲۰۱۵)؛ ویس و همکاران، ۲۰۱۳). از آنجا که سطح پایین نیازهای روان‌شناختی موجب سرخوردگی و در نهایت وارد شدن آسیب‌های ورزشی به ورزشکاران می‌شود (بارتولومه^۳ و همکاران، ۲۰۱۱)؛ وانیتینکیست و رایان^۴، ۲۰۱۳)، این امر به کاهش میل به عهده‌گرفتن مسئولیت اجتماعی ورزشکار منجر می‌شود. از سوی دیگر، مسئولیت‌پذیری اجتماعی به رسمیت شناختن این نکته است که افراد بخشی از جامعه هستند و آن‌ها باید در آرمان‌ها و اهداف

3. Bartholomew
4. Vansteenkiste & Ryan

1. Lyle & Cushion
2. Alterman

یکدیگرند؛ به طوری که بهبود یا ارضای برخی نیازهای روان‌شناختی، ورزشکار را مستعد پذیرش مسئولیت اجتماعی می‌کند و درعین‌حال پذیرش و انجام آن مسئولیت به ارضای دیگر نیازهای وی منجر می‌شود که می‌توان به هم‌افزایی این دو متغیر اشاره کرد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود، باشگاه‌ها یا ورزشکاران همیشه برخی فعالیت‌های اجتماعی متنوع را به ورزشکار پیشنهاد دهند و توجه ویژه‌ای به نیازهای روان‌شناختی ورزشکار در همه سطوح زندگی‌اش داشته باشد؛ این امر با مشورت روان‌شناس می‌تواند شامل نیازهای مشهور مازلو یا نیازهای مارو باشد که هر کدام احتمالاً بر رفتارها و گرفتن نقش اجتماعی ورزشکار و درنهایت ساخت برند شخصی یا باشگاهی مؤثرند.

نتایج فرضیه پنجم پژوهش نشان داد، بین متغیرهای مدل ذهنی تیمی، مدل ذهنی وظیفه و مدل ذهنی راهبردی با نیازهای روان‌شناختی (استقلال، شایستگی و ارتباط) رابطه قوی، مثبت و معناداری وجود دارد؛ یعنی با افزایش مدل‌های ذهنی، نیازهای روان‌شناختی نیز افزایش می‌یابد. ورزشکاران تمایل دارند فعالانه به دنبال فعالیت‌ها، اهداف و روابط باشند و در آن‌ها می‌توانند احساس اراده، تسلط و ارتباط داشته باشند (لاپورت^۳ و همکاران، ۲۰۱۹)؛ بنابراین با استفاده از مدل‌های ذهنی این امکان برای ورزشکاران فراهم می‌شود که استنباط کنند؛ پیش‌بینی کنند؛ فنون را بفهمند و درنهایت تصمیم بگیرند چه اقداماتی انجام دهند (جانسون لاپرد، ۱۹۸۳). یافته‌ها نشان داد، با توجه به اینکه مدل‌های ذهنی انعطاف‌پذیر هستند و با توجه به شرایط می‌توانند تغییر کنند، استفاده از مدل‌های ذهنی توسط زنان فوتسالیست در انجام فعالیت‌های خود، باعث ایجاد اثربخشی بر عملکرد، ارتباط و شایستگی آن‌ها می‌شود؛ بنابراین با درک وابستگی متقابل نقش و الگوهای

اجتماعی مشارکت کنند (وود و روبرتس^۱، ۲۰۰۶) تا به رفاه اجتماعی، آگاهی، توسعه اجتماعی، تسکین درد و مشارکت اجتماعی فعال برسند (کولپراس، ۲۰۱۲). ورزشکارانی که خود را قادر به مدیریت اعمال خود در زمینه ورزش می‌دانند، از نظر جسمی و روانی قادر به انجام وظایف خود هستند؛ در تیم‌های خود احساس پذیرش می‌کنند و بیشتر احساس مسئولیت‌پذیری می‌کنند؛ این امر درک ورزش را تسهیل می‌کند (دسی و همکاران، ۲۰۱۳؛ بکاری و سیرمپاس، ۲۰۱۵؛ رینولدز و مکدونو، ۲۰۱۵؛ گوررولا و همکاران، ۲۰۱۶؛ مونتیرو و همکاران، ۲۰۱۸؛ ویرا و همکاران، ۲۰۱۸)؛ بنابراین تشخیص و بررسی انتقال مسئولیت‌پذیری اجتماعی به سایر حوزه‌های زندگی در ورزشکاران رقابتی و ایجاد محیط فرهنگی مرتبط در وضعیت خاص که بر باورها و ارزش‌های ورزشکاران تأثیر بگذارد، لازم است (آرمور و سندفور، ۲۰۱۳؛ منصور و همکاران، ۲۰۲۲). به نظر می‌رسد، با افزایش مهارت‌های روانی و ارضای نیازهای روان‌شناختی خاص هر ورزشکار، با توجه به ویژگی‌های وی مانند مؤثر بودن، تعلق خاطر به دیگران و مسئول بودن در رفتار و عملکرد خود در جریان فعالیت تیمی زنان فوتسالیست، مسئولیت‌پذیری اجتماعی آن‌ها نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین با در نظر گرفتن نیازهای روان‌شناختی زنان فوتسالیست در جنبه‌های فردی و اجتماعی می‌توان به عملکرد بهتر ورزشکاران و پیشرفت توانایی‌های آن‌ها رسید؛ البته باید در نظر داشت که گاهی انجام مسئولیت اجتماعی، به ارضای نیازهای روان‌شناختی مانند مشارکت (کوران، هیل، هال، و جووت^۲، ۲۰۱۵)، برآورده کردن خواسته‌های دیگران و کمک به آن‌ها، احترام و مراقبت (هیلسون، ۲۰۱۱) می‌انجامد؛ بنابراین باید اذعان کرد که این رویکرد می‌تواند دوطرفه باشد و هر دو تبدیل‌شدنی به

3. Laporte

1. Wood & Roberts
2. Curran

تعامل، جنبه‌های محیط و تصمیم‌گیری در جریان فعالیت‌ها، می‌تواند به افزایش عملکرد و رشد افراد در زمینه‌های استقلال، شایستگی و ارتباط رسد. نتایج فرضیه ششم نشان داد، نیازهای روان‌شناختی میانجی مناسبی برای بهبود رابطه بین مدل ذهنی و مسئولیت فردی و اجتماعی هستند. درباره این فرضیه باید بیان کرد که مدل ذهنی در چارچوب یک ساختار عمل می‌کند و این ساختار ذهنی با توجه به نتایج، به نیازها و پذیرش مسئولیت فردی و اجتماعی ورزشکار می‌انجامد. همچنین از آنجا که با توجه به نتایج، متغیر نیازهای روان‌شناختی بر پذیرش نقش مسئولیت اجتماعی مؤثر است، می‌تواند از آن به‌عنوان کاتالیزور رابطه مدل ذهنی و مسئولیت فردی و اجتماعی یاد کرد. در واقع، در این سازوکار، مدل ذهنی ورزشکار به بهبود عوامل روانی با توجه به سطح تیم و یا نوع ورزشکار منجر می‌شود که برخی از این نیازها، اعتماد به نفس و خودکارآمدی است (استانوس^۱ و همکاران، ۲۰۱۶؛ ولی و همکاران، ۲۰۲۱). حال با وجود ارضای نیازهای روان‌شناختی ورزشکار، وی می‌تواند آسودگی خاطر بهتری برای پذیرش نقش و مسئولیت فردی و اجتماعی داشته باشد. همچنین باید توجه داشت، از جنبه دیگر، گاهی مدل ذهنی بار روانی دارد؛ به‌صورتی که مدل وظیفه‌ای، ورزشکار را به پذیرش مسئولیت فردی موظف کند و مدل راهبردی می‌تواند ورزشکار را به داشتن دیدی وسیع‌تر درباره منافع باشگاه هدایت کند؛ بنابراین مدل‌های ذهنی حتی اگر به‌صورت مفاهیم مشترک یا غیرمشترک باشند، نحوه همکاری و رفتار تیمی را تسهیل می‌کنند و به توسعه همبستگی (گیسکی^۲ و همکاران، ۲۰۲۲) منجر می‌شوند. این مدل ذهنی، در نتیجه بهبود ارضای نیازهای روان‌شناختی و پذیرش مسئولیت‌های فردی و اجتماعی است که در بررسی‌ها از آن غفلت شده است. در واقع، چنانچه در

برخی تحقیقات اشاره شده است، احتمالاً مدل ذهنی به‌تنهایی قادر به بهبود عملکرد ورزشکار نیست و این امر انجام‌شدنی نیست؛ مگر با سازوکاری که در این پژوهش پیشنهاد شد.

با توجه به اینکه ورزش زنان در ایران یک مقوله فرهنگی، اجتماعی و سیاسی است، باید تمام تلاش خود را برای پیشرفت و حضور هرچه بیشتر زنان در عرصه ورزش به کار بست؛ برای اینکه آن‌ها از زیر بار تبعیض-هایی رها شوند که با حضور زنان در عرصه رقابت‌های جهانی و المپیک وجود دارد و منتظر حضور هرچه بیشتر آن‌ها در این میدان‌ها باشیم. فوتسال زنان ایرانی در مسابقات اخیر نشان داده است که به سمت حرفه-ای شدن در این زمینه قدم برداشته و در کنار این توسعه حرفه‌ای، به دنبال ارتقای فرهنگ ملی و اسلامی نیز پیش رفته است. با توجه به یافته‌های پژوهش و بررسی ارتباط بین مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در زنان فوتسالیست، با برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند می‌توان به تأثیرگذاری ماندگار بر ورزش زنان دست یافت. با توجه به اهمیت مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در فوتسال زنان و ارتقای کیفیت هرچه بیشتر آن در ورزشکاران، می‌توان با مدل‌های ذهنی و تأثیر نیازهای روان‌شناختی بر زنان فوتسالیست به عملکرد مناسب و پیشرفت حضور هرچه بیشتر زنان در این عرصه دست یافت. با توجه به اینکه مدل‌های ذهنی یک ساختار چندبعدی شامل مدل‌های ذهنی وظیفه، مدل‌های ذهنی تیمی و مدل‌های ذهنی استراتژی است، فوتسالیست‌ها باید درک مشابهی از اقدامات، شیوه‌ها و راهبردهای کار به‌منظور تصمیم‌گیری، ارتباط، اثربخشی، توجه به توانایی فردی و شرایط غیرمترقبه داشته باشند (کانن-باورز و

1. Santos

2. Giske

مقایسه با سایر ورزش‌ها دارای محبوبیت بیشتری هستند، پیشنهاد می‌شود که تنها به عملکرد زنان فوتسالیست در زمین بازی اکتفا نشود؛ بلکه به جنبه‌های فرهنگی و ارتباطات آن‌ها نیز پرداخته شود؛ زیرا ورزش‌هایی چون فوتبال و فوتسال نقطه اتصال بین فرهنگ‌های متعدد هستند.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به نبود دسترسی یکسان به همه بازیکنان فوتسالیست زن، به‌علت شیوع بیماری کوید-۱۹ اشاره کرد. علاوه بر این، به‌علت وضعیت ناشی از شیوع ویروس کرونا، محققان مجبور بودند پرسش‌نامه‌ها را از طریق ایمیل و فضای مجازی ارسال کنند که برخی از بازیکنان به استفاده از فضای مجازی تمایل نداشتند.

تشکر و قدردانی

از همه کسانی که در به ثمر رسیدن این پژوهش به تیم تحقیق کمک کردند، تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

1. Afroozeh, M., Mozaffari, A., Aghaei, N., & Safari, M. (2017). Developing a model for the consequences of social responsibility development in Iran's professional societies. *Sports Management Journal*, 8(6), 977-997. (In Persian).
2. Alcalá, D. H., Ríó, J. F., Calvo, G. G., & Pueyo, Á. P. (2019). Comparing effects of a TPSR training program on prospective physical education teachers' social goals, discipline and autonomy

همکاران، ۱۹۹۳؛ متیو، ۲۰۰۰؛ آرگوا پینا، ۲۰۱۹). در پژوهش حاضر، نیازهای روان‌شناختی نشان داد که نقش مهمی در تأثیر زمینه‌های مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی و تعیین مدل‌های ذهنی در زنان فوتسالیست دارد. با توجه به اهمیت زنان فوتسالیست در جامعه ایران، سه نیاز استقلال، شایستگی و ارتباط نقش برجسته‌ای در توسعه، سازگاری و تندرستی در فرهنگ جامعه ایجاد می‌کنند و سطح پایین نیازهای روان‌شناختی در ورزشکاران باعث ایجاد ناامیدی، فرسودگی شغلی و بیماری خواهد شد.

همان‌طور که ذکر شد، بین مدل‌های ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود، با استفاده از مدیران و مربیان ورزشی و زنان فوتسالیست، همراه با برنامه‌ریزی صحیح، شناخت مدل‌های ذهنی و استفاده از آن‌ها در تمرینات ورزشی و همچنین تسلط کافی بر نیازهای اساسی روان‌شناختی، در افزایش مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در شرایط مختلف سعی شود. با توجه به اینکه بین متغیرهای این پژوهش رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد و رشته‌های ورزشی فوتبال و فوتسال در

strategies in Spain, Chile and Costa Rica. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 24(3), 220-232.

3. Alterman, J. F., Godinho, B. M., Hassler, M. R., Ferguson, C. M., Echeverria, D., Sapp, E., ..., & Khvorova, A. (2019). A divalent siRNA chemical scaffold for potent and sustained modulation of gene expression throughout the central nervous system. *Nature biotechnology*, 37(8), 884-894.
4. Arago e Pina, J., Passos, A. M., Carvalho, H., & TravisMaynard,

- M. (2019). To be or not to be an excellent football referee: different experts' viewpoints. *Journal of Sports Sciences*, 37, 692–700.
5. Armour, K., & Sandford, R. (2013). Positive youth development through an outdoor physical activity programme: Evidence from a four-year evaluation. *Educational Review*, 65, 85–108.
  6. Bartholomew, K. J., Ntoumanis, N., Ryan, R. M., Bosch, J. A., & Thøgersen-Ntoumani, C. (2011). Self-determination theory and diminished functioning: The role of interpersonal control and psychological need thwarting. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37(11), 1459-1473.
  7. Bekiari, A., & Syrmipas, I. (2015). Coaches' verbal aggressiveness and motivational climate as predictors of athletes' satisfaction. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*, 9, 318–329.
  8. Boyer, S., MacMahon, C., Recop'e, M., & Rix-Li'evre, G. (2020). The assistant referees' activity in refereeing elite football: Preoccupations when not judging offside. *Psychology of Sport and Exercise*, 48, 101662.
  9. Boyer, S., Rix-Li'evre, G., & R'ecop'e, M. (2015). L'arbitrage de haut niveau, une affaire d'equipe. *Movement & Sport Sciences-Science & Motricit'e*, 101(87), 91–101.
  10. Camiré, M., Trudel, P., & Bernard, D. (2013). A case study of a high school sport program designed to teach athletes life skills and values. *The Sport Psychologist*, 27(2), 188-200.
  11. Cannon-Bowers, J. A., Salas, E., & Converse, S. (1993). Shared mental models in expert team decision making. In N. J. Castellan (Ed.), *Individual and group decision making: Current issues* (pp. 221-246). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
  12. Carreres-Ponsoda F, Escartí A, Jimenez-Olmedo JM and Cortell-Tormo JM (2021) Effects of a teaching personal and social responsibility model intervention in competitive youth sport. *Frontier Psychology*, 12, 624018.
  13. Curran, T., Hill, A. P., Hall, H. K., & Jowett, G. E. (2015). Relationships between the coach-created motivational climate and athlete engagement in youth sport. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 37, 193-198.
  14. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological inquiry*, 11(4), 227-268.
  15. Deci, E. L., Ryan, R. M., & Guay, F. (2013). Self-determination theory and actualization of human potential. In D. McInerney, R. Craven, H. Marsh, and F. Guay (Eds.), *Theory driving research: New wave perspectives on self-processes and human development* (pp. 190-133). Charlotte, NC: Information Age Press.
  16. e Pina, J. A., Passos, A. M., Maynard, M. T., & Sinval, J. (2021). Self-efficacy, mental models and team adaptation: A first approach on football and futsal refereeing. *Psychology of Sport and Exercise*, 52, 101787.

17. Elsborg, P., Appleton, P., Wikman, J. M., & Nielsen, G. (2022). The associations between motivational climate, basic psychological needs and dropout in volleyball—a comparison across competitive levels. *European Journal of Sport Science*, 23(3), 1-29.
18. Flett, M. R., Gould, D., Griffes, K. R., & Lauer, L. (2012). The views of more versus less experienced coaches in underserved communities. *International Journal of Coaching Science*, 6(1), 3-26.
19. Farahani, Gh. & Harandi, J. (2021). Predicting cognitive flexibility based on social adjustment and responsibility of female students. *Social Psychology Research*, 10(40), 135-150. (In Persian).
20. Giske, R., Gjerde, J., Høigaard, R., & Johansen, B. T. (2022). Shared mental models: National representative coaches' thinking on importance, characteristics, and development. *Journal of Expertise/March*, 5(1), 2573-2773.
21. Gordon, B., Thevenard, L., & Hodis, F. (2012). A national survey of New Zealand secondary schools physical education programs implementarion of the teaching personal and social responsibility (TPSR) model. *Agora para la Educación Física y el Deporte*, 14, 197–212.
22. Gould, D., Collins, K., Lauer, L., & Chung, Y. (2007). Coaching life skills through football: A study of award winning high school coaches. *Journal of Applied Sport Psychology*, 19, 16–37.
23. Gurrola, H. B. A., Rodríguez, J. L. T., Walle, J. M. L., Marco, M. I. T., & Zamarripa, J. (2016). Estilos interpersonales del entrenador, frustración de las necesidades psicológicas básicas y el burnout: un análisis longitudinal en futbolistas. *Retos*, 30, 132–137.
24. hanbarpour Nosrati, A., & Asefi, A. (2020). Validation of Individual and Social Responsibility Questionnaire among female athlete students. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, In Press, doi: 10.22080/jsmb.2020.15188.2987. (In Persian).
25. Hardin, M., & Greer, J. D. (2009). The influence of gender-role socialization, media use and sports participation on perceptions of gender-appropriate sports. *Journal of Sport Behavior*, 32(2), 207.
26. Hellison, D. (2011). *Teaching personal and social responsibility through physical activity* (3rd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
27. Horn, T.S., & Newton, J. L. (2019). Developmentally based perspectives on motivated behavior in sport and physical activity contexts. In T. S. Horn & A. L. Smith (Eds.), *Advances in sport and exercise psychology* (4th ed., pp. 313–331). Champaign, IL: Human Kinetics.
28. Johnson-Laird, P. N. (1983). *Mental models: Towards a cognitive science of language, inference, and consciousness* (No. 6). Harvard University Press.
- Johnson-Laird, P. N. (2006). Mental models, sentential reasoning, and illusory inferences. In *Advances in psychology* (Vol.

- 138, pp. 27-51). Amsterdam: North-Holland.
29. Jones, N. A., Ross, H., Lynam, T., Perez, P. & Leitch, A. (2011). Mental models: an interdisciplinary synthesis of theory and methods. *Ecology and Society*, 16(1), 46-46.
30. Kendellen, K., & Camiré, M. (2019). Applying in life the skills learned in sport: A grounded theory. *Psychology of Sport and Exercise*, 40, 23-32.
31. Kipp, L. E., & Bolter, N. D. (2020). Motivational climate, psychological needs, and personal and social responsibility in youth soccer: Comparisons by age group and competitive level. *Psychology of Sport and Exercise*, 51, 101756.
32. Laporte, N., Soenens, B., Brenning, K., & Vansteenkiste, M. (2021). Adolescents as active managers of their own psychological needs: The role of psychological need crafting in adolescents' mental health. *Journal of Adolescence*, 88, 67-83.
33. Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Books.
34. Lim, B. C., & Wang, C. J. (2009). Perceived autonomy support, behavioural regulations in physical education and physical activity intention. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(1), 52-60.
- Lines, R. L. J., Hoggan, B. L., Nahleen, S., Temby, P., Crane, M., & Gucciardi, D. F. (2022). Enhancing shared mental models: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*. In Press, <https://doi.org/10.1037/spy0000288>
35. Listiandi, A. D., Bakhri, R. S., Budi, D. R., Festiawan, R., Febriani, A. R., Kusuma, I. J., ... & Syampurna, H. (2021). Outdoor Education: Influence on self-confidence, personal and social responsibility. *Annals of Tropical Medicine and Public Health*, 24, 243-52.
36. Lyle, J., & Cushion, C. (2016). *Sport coaching concepts: A framework for coaching practice*. New York: Routledge.
37. Mansouri, H., Rezaei, Z., Rozfarakh, A., abdollahi, M. (2022). The relationship between team social responsibility and patronage intentions football premier league fans: The moderator role of team identity. *Sport Psychology Studies*, 10(38), 187-206.
38. Martinek, T., & Lee, O. (2012). From community gyms to classrooms: A framework for values-transfer in schools. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 83(1), 33-38.
39. Mascarenhas, D., Collins, D., & Mortimer, P. (2005b). The accuracy, agreement and coherence of decision making in rugby union officials. *Journal of Sport Behavior*, 28, 253-271.
40. Mathieu, J. E., Heffner, T. S., Goodwin, G. F., Salas, E., & Cannon-Bowers, J. A. (2000). The influence of shared mental models on team process and performance. *Journal of applied psychology*, 85(2), 273.
41. Maynard, M. T., Kennedy, D. M., & Sommer, S. A. (2015). Team adaptation: A fifteenyear synthesis

- (1998 – 2013) and framework for how this literature needs to “adapt” going forward. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 24(5), 652–677
42. Mohammadi, M., Bahr al-Ulum, H., Hassan, & Hosseini Nia. (2016). Relationship between social responsibility and moral climate with perceived sports performance (Case study: Volleyball players of North Khorasan province). *Human Resource Management in Sport*, 3(2), 165-174. (In Persian).
43. Mohammed, S., Ferzandi, L., & Hamilton, K. (2010). Metaphor no more: a 15-year review of the team mental model construct. *Journal of Management*, 36, 876–910. (In Persian).
44. Montazeri, A., Taleb Pour, M., Andam, R., & Kazem Nejad, A. (2019). The Role of Social Responsibilities in Attitude of Iran Football Fans. *Sport Management Studies*, 11(53), 157-180. (In Persian).
45. Monteiro, D., Travassos, B., Teixeira, D. S., Mendes, P. D., Machado, S., Moutão, J., et al. (2018). Perceived effort in football athletes: the role of achievement goal theory and self-determination theory. *Frontier Psychology*, 9, 1575.
46. Moore, R., Bullough, S., Goldsmith, S., & Edmondson, L. (2014). A systematic review of futsal literature. *American Journal of Sports Science and Medicine*, 2(3), 108–116.
47. Muller, A. (2015). Corporate social responsibility. *Wiley Encyclopedia of Management*, 3(1).
48. Nascimento, L. A. D., & Leão, A. (2019). Estigma social e estigma internalizado: a voz das pessoas com transtorno mental e os enfrentamentos necessários. *História, Ciências, Saúde-Manguinhos*, 26, 103-121.
49. Petitpas, A., Cornelius, A., Raalte, J., & Jones, T. (2005). A framework for planning youth sport programs that foster psychosocial development. *The Sport Psychologist*, 19, 6–80.
50. Randall, K. R., Resick, C. J., & DeChurch, L. A. (2011). Building team adaptive capacity: the roles of sensegiving and team composition. *Journal of Applied Psychology*, 96, 525–540.
51. Reynoulds, A. J., & Mcdonough, M. H. (2015). Moderated and mediated effects of coach autonomy support, coach involvement, and psychological need satisfaction on motivation in youth soccer. *Sport Psychology*, 29, 51–61.
52. Rezvankhah, S. & Salehi, A. & Sajjadi, M. (2020). Human social responsibilities from the perspective of imam ali, with emphasis on Nahj al-Balaghah and the role of education in their realization. *Journal of Islam and Social Studies*, 8(1), 8-35. (In Persian)
53. Richards, P., Collins, D., & Mascarenhas, D. R. (2017). Developing team decision-making: a holistic framework integrating both on-field and off-field pedagogical coaching processes. *Sports Coaching Review*, 6(1), 57-75.

54. Rouse, W. B., & Morris, N. M. (1986). On looking into the black box: Prospects and limits in the search for mental models. *Psychological Bulletin*, 100, 349–363.
55. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2002). Overview of self-determination theory: An organismic dialectical perspective. *Handbook of Self-Determination Research*, 2, 3-33.
56. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2017). *Self-Determination Theory: Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. New York, NY: Guilford Publications.
57. Saeedi, E., Kohandel, M., Zarei, A., & Hkodayari, A. (2020). The effect of mental model on open innovation in the production sector of Iran's sports industry with the mediating role of talent management. *Contemporary Studies On Sport Management*, 10(19), 155-167. (In Persian).
58. Saeidpour, S., Aghaei, N., & Elahi, A. (2019). The role of social responsibility on the team's performance of Persepolis club by mediating the satisfaction of fans. *Studies*, 6(21), 95-111. (In Persian).
59. Santos, C. M., Passos, A. M., & Uitdewilligen, S. (2016). When shared cognition leads to closed minds: Temporal mental models, team learning, adaptation and performance. *European Management Journal*, 34(3), 258-268.
60. Seel, N. M. (2003). Model-centered learning and instruction. *Technology, Instruction, Cognition and Learning*, 1(1), 59-85.
61. Shen, Y., Martinek, T., & Dyson, B. P. (2022). Navigating the processes and products of the teaching personal and social responsibility model: A systematic literature review. *Quest*, 74(1), 91-107.
62. Singer, T., Seymour, B., O'Doherty, J., Kaube, H., Dolan, R., & Frith, C. (2004). Empathy for pain involves the affective but not sensory components of pain. *Science*, 303, 1157–1162.
63. Strachan, L., Santos, F., & MacDonald, D. J. (2020). Insights into creating and implementing project score!: lessons learned and future pathways. *Journal of Sport Psychology*, 1–13. doi: 10.1080/21520704.2020.1798574.
64. Turnnidge, J., Hancock, D. J., & Côté, J. (2014). Positive youth development from sport to life: Explicit or implicit transfer. *Quest*, 66(2), 203–217.
65. Vali, M., Saboonchi, R., & Ahmadi, S. (2021). The role of fan loyalty on mental toughness of Futsal Premier League players. *Sport Psychology Studies (Ie, Mutaleat Ravanshenasi Varzeshi)*, 10(37), 141-156.
66. Van Merriënboer, J. J., & Kirschner, P. A. (2017). *Ten steps to complex learning: A systematic approach to four-component instructional design*. New York: Routledge.
67. Vansteenkiste, M., & Ryan, R. M. (2013). On psychological growth and vulnerability: basic psychological need satisfaction and need frustration as a unifying principle. *Journal of Personality and Social Psychology*, 104(4), 698–713.

- Psychotherapy Integration*, 23(3), 263.
68. Vieira, L. F., Pizzo, G. C., Contreira, A. R., Lazier-Leão, T. R., Moreira, C. R., Rigoni, P. A. G., et al. (2018). Associação entre motivação e coesão de grupo no futebol profissional: o relacionamento treinador-atleta é um fator determinante? *Revista de psicología del deporte*, 27, 51–57.
69. Winter, D. G. (1992). Responsibility. In C. P. Smith & J. W. Atkinson (Eds.), *Motivation and personality: Handbook of thematic content analysis*, (pp. 500 – 505). New York: Cambridge University Press.
70. Wood, D., & Roberts, B. W. (2006). Cross-sectional and longitudinal tests of the Personality and Role Identity Structural Model (PRISM). *Journal of Personality*, 74(3), 779-810.
71. Wright, W. M., & Sabolboro, G. (2012). Conducting a TPSR program for an underserved girls' summer camp. *Ágora para la EF y el Deporte*, 14(1), 5-24.
72. Young, P. A. (2008). Integrating culture in the design of ICTs. *British Journal of Educational Technology*, 39(1), 6-17.
73. Yusof, M. Y., & Bahari, Z. (2011). Islamic corporate social responsibility in Islamic banking; towards poverty alleviation. Paper presented at the 8th *International Conference on Islamic Economics and Finance*, Doha.
74. Zulfaini, A. (2021). *Pengaruh Model Pengaruh Model Pembelajaran Teaching Personal And Social Responsibility (TPSR) Terhadap Kerjasama Dan Keterampilan Siswa Dalam Bermain Futsal (Studi Experimen Pada siswa Ekstrakurikuler futsal di SMAN 27 Kota Bandung)* (Doctoral dissertation, Universitas Pendidikan Indonesia).

پرسش‌نامه مسئولیت فردی و اجتماعی (PSRQ)

کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافقم	مخالف بودن	کاملاً مخالف	مسئولیت‌پذیری اجتماعی Social Responsibility
					۱ من به دیگران احترام می‌گذارم.
					۲ من به مربیانم احترام می‌گذارم.
					۳ من به دیگران کمک می‌کنم.
					۴ من دیگران را تشویق می‌کنم.
					۵ من با دیگران مهربان هستم.
					۶ من رفتار خود را در اجتماع کنترل می‌کنم.
کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافقم	مخالف بودن	کاملاً مخالف	مسئولیت‌پذیری فردی Personal Responsibility
					۷ من در تمام فعالیت‌ها شرکت می‌کنم.
					۸ من اهداف خودم را تعیین می‌کنم.
					۹ من خیلی تلاش می‌کنم حتی اگر فعالیت را دوست نداشته باشم.
					۱۰ من می‌خواهم پیشرفت کنم.

پرسش‌نامه مدل‌های ذهنی (RSM) task model

کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافقم	مخالف	کاملاً مخالف	مدل‌های ذهنی وظیفه task model
					۱ در تیم من، اعضا درک مشابهی از منابع موردنیاز برای تصمیم‌گیری در طول بازی دارند.
					۲ در تیم من، اعضا درک مشابهی از فناوری و ابزارهای موردنیاز برای تصمیم‌گیری در طول بازی دارند.
					۳ در تیم من، اعضا درک مشابهی از رویه‌ها و روش‌های لازم برای تصمیم‌گیری در طول بازی دارند.
					۴ در تیم من، اعضا درک مشابهی از آنچه باید انجام دهند دارند.

کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافق	مخالف	کاملاً مخالفم	مدل‌های ذهنی تیمی team model
					۵ در تیم من، اعضا درک مشابهی از چگونگی ارتباط نقش‌هایشان دارند.
					۶ در تیم من، اعضا درک مشابهی از نحوه تعامل با یکدیگر دارند.
					۷ در تیم من، اعضا درک مشابهی از دانش، مهارت و توانایی یکدیگر دارند.
کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافق	مخالف	کاملاً مخالفم	مدل‌های ذهنی استراتژی Strategy model
					۸ در تیم من، اعضا درک مشابهی از اولویت‌های استراتژیک بازی دارند.
					۹ در تیم من، اعضا درک مشابهی از پیامدهای تصمیمات استراتژیک گرفته‌شده دارند.
					۱۰ در تیم من، اعضا درک مشابهی از مهم‌ترین جنبه‌های بازی برای عملکرد تیم دارند.

پرسش‌نامه نیازهای روانی (UPEQ)

کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافق	مخالف	کاملاً مخالفم	ارتباط relationships
					۱ من واقعاً افرادی را که با آن‌ها بازی می‌کنم، دوست دارم.
					۲ من بازیکنانی را که مرتباً با آن‌ها ارتباط برقرار می‌کنم، دوست خود می‌دانم.
					۳ آنچه بازیکنان دیگر در بازی انجام می‌دهند، در عملکرد من تأثیر دارد.
					۴ من اقدامات خود را با سایر اقدامات بازیکنان تطبیق می‌دهم.

کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافق	مخالف	کاملاً مخالفم	استقلال autonomy
					۵ من آزادم که تصمیم بگیرم که چگونه می‌خواهم بازی کنم.
					۶ بازی به من اجازه می‌دهد همان‌طور که می‌خواهم بازی کنم.
					۷ انتخاب‌هایی که هنگام بازی انجام می‌دهم، روی اتفاقات بازی تأثیرگذار است.
					۸ اقدامات من در بازی تأثیرگذار است.
کاملاً موافق	موافق	نه مخالفم و نه موافق	مخالف	کاملاً مخالفم	شایستگی Competence
					۹ با گذشت زمان در بازی مهارت بیشتری را به دست می‌آوردم.
					۱۰ توانایی‌های بازی من نسبت به قبل بهبود یافته است.
					۱۱ تسلط من در بازی با تمرین بهتر شده است.
					۱۲ من در بازی احساس شایستگی می‌کنم.
					۱۳ من هنگام بازی احساس توانمندی می‌کنم.

ارجاع‌دهی

مهري، آمنه؛ افروزه، محمدصادق؛ و صفري جفرلو، حميدرضا. (۱۴۰۲). رابطه مدلهای ذهنی و نیازهای روان‌شناختی با مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی در زنان فوتسالیست. *مطالعات روان‌شناسی ورزشی*، ۱۲(۴۴)، ۵۸-۱۲۵. شناسه دیجیتال: 10.22089/SPSYJ.2022.12305.2296

Mehri, A; Mohammad Sadegh, M. S; & Safari Jafarlu, H. R. (2023). Relationship between Mental models and Psychological needs with Personal and Social Responsibility in Women's Futsal. *Sport Psychology Studies*, 12(44), 125-58. In Persian. DOI: 10.22089/SPSYJ.2022.12305.2296

